

ORADEA MARE (NAGYVARAD)
28 Aprilie st. v.
10 Maiu st. n.

Esc în fie-care duminica.
Redacțiunea în
Közép-uteza nr. 395.

Nr. 17.

ANUL XXI.
1885.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe ¹/₂ de an 5 fl.; pe ¹/₄
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Fanta-Cella.

— Baladă. —

AMICULUI MEU STEFAN ST. SIHLEAN.

Aici tipetul Goelandilor, când vestesc vijelia, nu e ca aiurea ascuțit și jalnic.

La Miramare cerul e albastru ca o peruzea aprinsă de sóre: marea incropită se îndoie în cute de smarald, scaldând malurile golfului și prelingând licărișul zării, arcuit din lagunele Veneției până 'n livețile Iliriei. Șalupele cu două pânze alunecă, se 'ntrec, sbóră pe luciul ca lebedele când își incondură aripelile și vislesc adânc cu piciorile lor stacojii. Și nu e dor, nu e farmec, nu e gând și cântec de dragoste, pe care călătorul să nu-l simță intrupat în firea din jur, când pe pânza ce lincăe molatic, când pe albia țermurilor cu dumbrăvi de chiparoși și portocali.

Și decă mrejea și névodul atěrnă greu, pescarii întind vesel de capetel funiilor; mânilor de aramă se umflă; mânecele trosnesc de încordarea vinelor; chipurile lor torturate de opintire se 'nvioréză de voioșie; ér când apar greoi din valuri, maldărilor de pesci, cari sar și scutură din codă, încep cu toți să cânte, în mijlocul șuetului de peste ape, vorbe moștenite dela străbunii lor:

„Eviva! colț fericit al lumii cu adieri și calde și rěcoróse; câtă vreme vei fi bogat în pesce și aurit de sóre nu ne-o fi temă să plutim în copăile nóstre până 'n matca Adriei.

„Apus norocos ce momesci vietățile undelor și le arunci în ochiurile plășilor late, vėnturile tale arar vin năprasnice și haine; nuorii se bolovănesc și se sparg pe loc; ploile repeđi par că încetéză înainte d'a începe Eviva!

„Cerule nostru e un copil blajin, plănge ca să riđă 'ndată cu lacrimile în ochi. Eviva! Eviva! grădină fericită a lumii!“

Pe țermul din spre Molo, printre stânci de var și de cremene, pescarii în grămadă se odihnesc, rid, vorbesc și mestică tutun, scupând cleios și galbén; cu pălării de păslă vėnetă, plioscite într'o parte, cu pantolonii sumeși până la țurlóie; cămeșile de pânză gróasă, desfăcute până la umeri, le desvėlesc pepturile cu pěr roșcat, stufos și creț; rași, uscați, pârliți, cu tórtie ca niște belciuge de argint în urechi, nu se mai satură privind coșurile de cătină încărcate până în buze de

pesce prósplet. Deja femeile îi așteptă pe costișele nălțimilor; copiii coborind în cărduri, îi intrébă din depărtare decă au prins raci, crabii, și stele de mare.

Dar pescuitorii au tainul lor de glume, cantece și povești. Tinerii spun ce furtuni au prididit, ce fete din Triest au induplecat, și căli Delfini au întrecut la înót. Bětrânii povestesc crudimea condottierilor și góna lor, și câte se mai đic de „stânca sângelui“ de „crucea căpitanului Piombo“, și de „umbra Lagunii“ ce rătăcesce până și ađi din mieđul noptii până se albesce Lucefěrul dimineții ca un ban de argint.

Numai moș Fanta stă d'alătura, ređemat într'o rină d'o lespede ocolită cu merișor. Barba și pletele-i albe, țurțurate la sfircuri de sarea talazelor, îi acóperă ochii, urechile și fața uscată și scorójită ca o piele de miel întinsă la sóre.

— Fanta, ucide gândurile și iea odina cãntului!
— Ai gură, resuflare și cimpoi, fă să resune dealul și smircurile mării.

— Aide, moș Fanta, aduți aminte din tinerețe, dóră inima ta nu e mută ca o vizuină și gólă ca pustiul.

— Uită dorul celor perđuți; tot se ascunde, nimic nu se perde.

— Și că destul îi tăcé lungit pe scândura de molivi, cu mirul pe frunte și cu pământ în gură.

— Cântă-ne tu nouă, că ți-or cãnta ție grierii, șerpilor și broșcele.

Moș Fanta dădu din cap, și luând cuvėntul amuți gluma tovarășilor sei:

— Ei! cimpoiul meu de cinci-đeci de ani a uitat să riđă, că de-l umflu să indruge „Taranlella din Neapole“, el plănge într'una de când s'a înfrățit cu inima mea. Dar de voiți să cãnt, voiu spune numai una, ca să v'astempěr pofta, și d'al-dată să me lăsați să trec nebăgat în sēmă, ca și umbra ce ve însoțese pașii.“

Burdiful cimpoiului se umflă ca o lighióie ce 'nviéză, și țuitul seu lung, migălit, îngănat, părea că vine ca o veste tristă din apusul roșetic care s'afundă la capetel apelor. Ochii lui Moș Fanta luminară în negura orbitelor ca doue văpăi ce pîlpie în întunecul noptilor; și ca fermecat de amintiri, începú să spue:

„Când lumea nu eră pustie și sórele rėsăriă de doue ori, fără să apue vr'odată, Fanta Cella alergă sglobie pe crescetel golfului, mánând caprele din érba rescópă a muchielor în pajeștile grase de sub umbrarul

Dafinilor. Și nu eră lămâie mai galbănă și mai parfumată de cât părul ei despletit, nici cicore mai albastră și mai învâltă ca ochii ei limpedi și blânzi.

„De adormia la vr'o tulpină, caprele îi mângăiau obrazii, ș-o trețiau in glasul paserilor cari se certau sub boltele de viță. Se sculă ca o țină, fără să culce florile sub picioare mai mult de cât adierile Sirocului. Privirile i alunecau pe poteca de argint pe care sórele o aruncă peste velința mării mișuită de culori.

„Petrele, Albăstroșii și Mutele, cu aripi ascuțite rețeaua neteșul apelor, muindu-și gușa in góna vênatului. Ogrățile de mășini se arétau pe povérnișul golfului ca niște petece de fum seménate p'o pânză verde și inflorită.

„Atunci Cella, fără să clipescă, dréptă ca o făclie, cântă. Vorbele curgeau ca niște picături de apă ce cad pe marmură; nu eră șir, nici înțeles: nu ghiciai gând, nici simțire omenescă. Țorile când se reversă așa își povestesc calea stelelor cari se sting. Și glasul Celli suiă fără căpétăiu, repedindu-și dorul, nedelușit și rece, intre mare și cer“.

Burdiful se umflă repede, și cimpoiul chiauit la subțioră lui Moș Fanta, se tânguia ca d'o povară ce-l sugrumă; pielea nu-l încăpea d'atâta resuflare prăbușită de cântăreț; sunetele năvăliau afară inghesuite, repedi și jalnice.

„— De unde vîi Cella? odor din lumea fără carne, fără ură, de unde vîi?

„— De unde vin toți și calc pe unde nimeni nu atinge, — imi respunse ea mângăindu-și iedul grivei ce-o împingea cu córnela drepte și țapene.

„— Sărmană de părinți, in ce aciolă îți pleci capul, când vijeliile restórnă copacii cu vèrfurile la răděcini?

„— Intre cer și mare pescarul află bucuia sa, intre pământ și cer Cella se odihnesce.

„— Un' te duci Cella, unde te duci?

„— Dincolo de lume, pe unde nimeni nu me pôte urmá.

„— Și când te afunđi in scorburile colnicilor de pètră, nu te apasă durerea singurătății?

„— Nu sciu ce e durerea, căci n'am cunoscut plăcerea, nu plâng căci n'am ris nici odată. Paserile Sân Petrului alérgă, despică vènturile, și pe senin și pe tempeste același glas au, aceeași sórtă, aceeași fire; intrébă-le pe ele de sînt fericite or nu?

„— Dar spune-mi Cella, când nóptea se ngănă cu ȃua, și deștéptă gândurile odată cu amorțirea luminii, n'ai simțit focul inimii aprinđendu-ți obrazii? și n'ai întins brațele după inchipuirile minții? Nu te-a frământat dorul, ca să te bați pe érbă, nóptea intrégă fără s'adormi?

„— Pe cin' să doresc, de nu sciu cine m'a născut? Cine m'a intristat ca să pot fi mângăiat? Cine m'a mângăiat, ca să-l pot dori? Și de ce să me mângăie? și de ce să doresc? Mi-e destul ce vèd, ce auđ, ce n'nteg, ce me mpresórá. Iasomia balsămézá aerul cu miros de faguri albi; sórele, la ȃori, șerpuesce munții Triestului cu chinare de rubin, ér la amiéđi sparge și risipește curcubeie care se mișcă in fie-ce creț al mării. Écă dorul și dragostea mea!

„— Cella, decă nu e nici pirat, nici pescar, nici păstor care să-ți fi induioșat inima, pe cine chiemi când cânți? De ce cânți?

„— Cânt căci mi s'a dat glas, tot așa după cum privește căci mi s'a dat ochi. Marea de ce-și cântă povestea sa? Greierii de ce chirăe când nóptea invăluie pământul?

„— Cella, tu mi vorbești ca o stâncă fără sim-

țiri, și me privești perdută gândurilor ca ruinele Servolo cari cată in nepăsare peste tot intinsul Istriei. Dar d'ai ghici din ochii mei câte noți le-am făcut ȃile, pôte te-ai induplecă să unesci ieđii tei cu mrejele mele. Și n'ar fi ciută nedoborită, n'ar fi vènt nebiruit, gândindu-me cum me aștepti in pragul casei nóstre; vremea intrégă n'ar fi mai lungă ca desmierdările ce așa da obrazilor tei!

„Și când și-a plecat la sărutările mele capul inecat in mătasa părului, florile îi cutrierară trupul, o undă de rubin i se intunse pe obraji, și brobóne calde resăriră printre genele ce-i tremurau imbinându-se.

„— Fanta, Fanta, când iubesci nu mai mori! — șopti ea, — și arome cu fruntea legănată pe peptul meu.

„Noptile nu răpiau lumina inimii; fericirea admise pe perna pe care Cella își legăna capul, și sub ochii mei priviam necontentit înțelesul vieții. Nu sciu decă firea din giur eră cum o vedeam, dar cerul mi se părea aprópe de noi ca un tavan azuriu, podóba grădinilor din Miramare, ca un vis de care te poți apropiá, ér vieța ca o vecinicie care incepuse cu plăcerea și curgea pe urmele fericirii.

„Intr'o ȃi plutiam spre Triest; despica marea cu lopețile; imi băteam joc de depártare și desborul Goe-landului. Și me ferbiá dorul d'a împărtăși lumii că la umbra Dafinilor, pe unde ațipiam mângăind pletele Cellii, nu e ȃi și nu e nópte ca or ce ȃi și or-ce nópte, ci traiul e un zimbet din stele ș-o simțire din alte lumi. Aș fi murit de fericire decă așa fi inchis numai in mine aceea ce tóte inimele la un loc n'ar fi putut inchide.

„O! de ce vènturile nu făcură din mine hóitul Rechinilor; vieța n'ar mai fi murit, căci adormind pe talazuri ca p'un pat móle, cea din urmă tresărire a dragostii ar fi călătorit vecinic ca o fășie de lumină ce colindă tótă încăperea fără să se stingă vr'odată.

„— Aduceți Chianti, roșu ca sângele! Turnați Barolo, ce ferbe ca patima!

„Strigară prietenii când sării in mijlocul lor.

„Ș-am béut, printre fiascuri și femei desfrénate, până când farul Triestului ș-a aruncat lumina, ca o limbă de aur, peste valurile cernite ale golfului.

„Când me intorceam spre casă, o nópte posomorită inghițise lumina stelelor, ș-o nópte și mai négră și mai profundă imi infășă mintea de mai multe ori. Cercai să vèd pe Cella in pragul ușii, și'n creerii mei de plumb inchiegat acel chip la care me inchinam s'amestecă, s'afundă, dispărea. De-i zăriam intr'o clipă obrazii rumeni, ochii i se stingeau; de-mi apărea cóma aurie, fața par că i se topiá și se risipiá cu o pală de fum impărsiată de vènturi. Mănilé luptau cu greutatea vislelor infrante de valurile mării.

„De doue ori mânia m'a ridicat in picioare, ș-am intins brațele ca să smulg locașul in care m'aștepta fericirea mea și să-l arunc in mijlocul apei.

„Vijelia résculá valurile inchise, ca niște dealuri de marmură négră, pe care le rostogolii cu furie până le spărgea de maluri, unde-și lăsau, ca niște bale de mânia, spuma lor albă și amară.

„Și când mai târđu de mieđul noptii trăsei zăvorul și deschisei ușa, Cella plânșea, ingenunchiată la candela Madonnei.

„— De unde vii? — imi strigă ea, innecându-și suspinele. Ce buze ți-a sorbit viața obrajilor? Ce patimi ți-a stins lumina ochilor pe cari nu-i mai poți deschide?”

„N'apucă bine să sfârșescă cuvintele și dispărură în întunericul nopții.

„Atunci simții un topor care-mi despică inima fără să-mi răpescă viața.

„Alegai afară; cercai să sfășiu întunecimea cu privirile aprinse de durere, dar inghietai locului ca un sloi intrupat în făptură omenescă, căci pe stânca Vulturii se ridică în mijlocul nopții un sul alburiu, și glasul Celli s'amestecă în vuetul mării: „Fanta! Fanta! cine iubesc nu mai móre!”

Apoi se auzi sgomotul unui cadavru care cade și se amestecă în furia valurilor.

„A doua zi tărându-me până la stânca Vulturii, marea eră netedă ca o oglindă, nici o cută, nici un cerc nu-mi arătă mormântul fericirii de eri, și jalea mea a fost o tăcere mai adâncă ca întunericul lui.

„Marinari, me incredințasem că nu merit mórtea ș-am jurat pe amintirea ei că voi îndurá o tortură pe lângă care muncile iadului sânt o plăcere: tortura vieții!

„Marinari, voi cari biruiți tempestele, fugiți departe de Triest; despicăți munții și viriți în pânțele lor odorul țărilor vóstre. Numai acolo omul apelor ar scăpa de omul orașelor!”

Moș Fanta tăcu; sprincenele-i acoperiră ochii din nou; și plecă cu capul în jos. Er în vreme ce pescarii șoptiau, făcându-și cruce, „e nebun, s'ermanul e nebun!”, béránușul ținându-și cărarea își umflă cimpoiul, și după o tânguire de sunete ascuțite, cari-ți tăiau auzul ca un herestréu subțire, mormăi în tăcerea apusului:

„Când lumea nu eră pustie și sórele răsăriá de doue ori, fără să apue vr'odată, Fanta Cella alergá, șglobie pe crescelul golfului, mánându-și caprele din érba rescóptá a muchielor în pajeștile grase de sub umbrarul Dafinilor. Și nu eră lámáie mai galbená și mai parfumatá ca p'érul ei despletit, nici cicóre mai albastrá și mai invóltá ca ochii ei limpeși și blândi.

De la Vrancea.

Drag locaș . . .

Drag locaș pe cóstă 'n vale
Intre pomi și flori perdut,
Ce 'nsemnăză-acésta jale?
De ce stai așa tăcut?
Veselia animată
Și surisul fericit,
Farmecul de altă-dată
Pentru ce te-au părăsit?

„Călătorule iubite
Abătut p'aici din drum!
Cuib de visuri strălucite
Fost-am cândva . . . Dar acum?
S'a dus mândra páséríorá
Și-am ramas — un cuib pustiu . . .
Vesel, ca odiníorá,
Pentru cine să mai fiu?”

Flori, ce stați în giur grupate
Spre locașul trist căutând,
De ce și voi ne'mpăcate
Suspinați din când în când?
De ce fața-ve 'ntristată
Zimbetul și l'a perdut?
Farmecul de altă-dată
Spuneți-mi ce l'ați făcut?

„Fost-am și noi mult voióse
Și-aveam zimbet drágálaș,
Când o jună grafióasă
Ne priviá din ést locaș.
Dar lásând flori și grádiná,
Ea s'a dus — dup' al ei dor . . .
De-atunci n'avem și seniná,
N'avem sóre lucitor.”

Trist locaș, flori de dor pline,
Ah, destul! V'am priceput.
Plángeți și voi, ca și mine,
Dup' un vis ce ați perdut . . .
Dar zádarnic jalea stórcé
Din ochi lacrámi ne'ncetá:
Nici odată nu se 'ntórcé
Visul care a sburat.

Sélagiu, august, 1884.

Petru Dulfu.

Fabricantul de fer.

(LE MAÎTRE DE FORGES)

— Piesă în 4 acte și 5 tablouri de Georges Ohnet. —

(Urmare.)

DUCELE. E bine! Dl Derblay e tot cu dușesa . . . și dta pari a suferi . . . Și am conchis că buna unire ce pretinđi a fi între el și dta, nu e reală, și că el nu aprecieáză după valórea sa tesaurul pe care întâmplarea, séu mai bine ăis, nenorocul meu i l'a dat . . . Faptele de mică importanță, altă-dată neglígiate, s'au adunat în mintea mea, și am ajuns la convingerea că dta n'ai aceea ce ăici, tótá fericirea pe care o meriți.

CLARA (cu tării.) Și dec' ar fi așa, vei fi singurul care n'ai dreptul să mi-o mărturisesci, și să mi-o spui.

DUCELE (cu pasiune.) Clara! . . . Cređi dar, că póte cineva să poruncescă tótdéuna rațiunii, și voinței sale? Totul me sfátuieá să stau departe de dta. A trebuit s'o fac pentru liniscea dtale. Am fost hotărít; și am făcut totul pentru ca să te uit . . . Inșé locul acesta unde trăiesci, me atrágea fără voia mea . . . Mi s'a spus că ai fi fericită, și eu me bucuram . . . Am sperat că te voi revedé fără pericol . . . Fericită, veđi, te-aș fi adorat de departe, fără să-ți ăic o vorbă, făr' o privire care ț-ar fi putut turburá fericirea. Dar, dta suferiai! Atunci n'am putut să me stápánesc, și am înțeles că nu va fi nici odată pe lume, o alta femeie, pentru mine, decât dta.

CLARA. Adevérat? Iți admir obráznicia! Altă-datá avénd să alegi între o femeie, pe care ăiceai c'o iubesci, și o avere care te ispitiá, n'ai stat la indoielá: ț-ai închis inima, și ț-ai deschis punga. Ș-apoi, astáđi când ai bani, nu ț-ar fi réu să ai și femeia . . . Ești pré ambițios, duce! Nimic mai mult.

DUCELE. Dta scéi bine, că am fost mai mult nenorocit decât vinovat. Ințr'o ăi am avut a alege între onóre și iubirea mea: a trebuit să sacrific pe una séu

pe alta. Dar, am suferit mult, și poți să nu me mai vrei.

CLARA. Să te voiu pe dta? Te fălesc! Dcă țaș probă vre-un sentiment 6re-care, acesta ar fi acela al recunoștinței. Pentru că in sfârșit, dcă sânt femeia dlui Derblay, care e atât de folositor, pe cât ești dta de necapabil, atât de devotat, pe cât ești de egoist, care are t6te calitățile pe cari nu le ai, și nici un defect dintre ale dtale: nu este așă că dtale ța datorezi!?

IUCELE (cu mânia conținută.) Dl Derblay este fără 'ndoielă perfect, dar are un procedeu care-i face perfecțiunea nefolositoare... Nu te iubesc!

CLARA. Duce!

DUCELE. Ar trebui să fie lângă dta, atent și cu iubire. Unde e el? Lângă ducesa.

CLARA. Acea ce-mi spui este nedemn.

IUCELE. Este adevărul! El te disprețuește.

CLARA. Ah! să isprăvim! Nu pot să te mai ascult mult timp... Ț-ai fondat asupra singurătății mele niște speranțe, cari nu se vor realiza, te asigur... Pot să fiu o femeie de plâns, nu voiu fi nici odată o femeie de consolat.

DUCELE (plecând spre ea). Clara!

CLARA. Depărtează-te! (plecând spre fund amenințătoare.) Un cuvânt mai mult, și chem!

DUCELE (inchinându-se.) Te ascult: me retrag. Dar te vei schimba... (Sardonice.) Sânt răbdător... Voiu aștepta. (Ese prin fund și dispare în stânga.)

Scena VII.

CLARA singură, cu disperare.

Am ajuns până acolo, ca să me potă insulta astfel! Etă rezultatul nebuniei mele! Fericirea perdută! On6rea amenințată.

(Remâne obosită de durere.)

Scena VIII.

CLARA, MARCHISA.

MARCHISA (intrând prin fund.) A! bună ziua, scumpa mea.

CLARA (cu bucurie, ducându-se la ea.) Mamă!

MARCHISA. Ești numai singură?

CLARA (cu grijă.) Bar6na a plecat mai adin6ori. Filip e in parc cu invitații noștrii. De ce n'ai venit mai curând? N'ai fost bolnavă?

MARCHISA. Nu, am fost reținută mai mult de cât credeam de orfelinii mei. (Suridând.) Trebuie să me ocup, acum când nu te mai am lângă mine. In loc de o fată, am 60 copilași pe cari îi nutresc, imbrac și îi inv6t... Dar, me mai ajută! Scii ce a mai făcut Filip? Mi-a trimis ieri, din partea ta, și in on6rea 6ilei tale 10 mii de franci. Ah! să-ți iubesci bărbatul: e cel mai bun dintre 6meni!

CLARA (ingrijată.) Da, mamă.

MARCHISA (se înt6rce și vede pe Filip.) Etă-l...

Scena IX.

Aceiași, FILIP.

FILIP. Marchisă... Mi s'a spus c'ai sosit. (Îi sărută mâna.)

MARCHISA. Mulțumesc, scumpul meu copil, pentru orfelinii mei.

FILIP. Fiicei dtale trebuie să mulțumesci, marchisă. Eu nu sânt decât mâna care indeplinesce, ea e inima care ordonă.

MARCHISA (luându-l la o parte.) Acum, etă ce m'ai însărcinat, ca să dic, să-mi aducă dela Paris. Ține, oferă-l dta 6nsu-ți (îi dă o cutie.)

FILIP (Clarei.) Clara, etă prezentul meu de ziua ta... (Clara se sc6lă cu o mișcare de bucurie și ia cutia pe care i-o dă Filip.) Fiind ales de mama dtale, sper c'o să-ți placă.

MARCHISA. E bine, nu te uiți la el? Dar, dragă, e un prezent princiar. (Clara trece pe plaiul I-ii la mijloc și deschide cutia.) Aide, Filip, agată-l tu 6nsu-ți, acest semn de sclavagiu... (Filip cob6ră la dr6apta Clarei care tremură, ia colierul, îl pune in giurul gâtului: Marchisa ia scrinul și vrea să-l ducă pe consolat, apoi revine.) E bine, aide! sărută-ți bărbatul! Te genezi? Ecă! nu me uit. (Marchisa se înt6rce veselă, Clara inchină capul spre Filip, care tot așă de mișcat ca și ea, îi sărută p6rul după frunte.) Veți așă! (lui Filip.) E bine! ce s'a întâmplat?

(Ea urcă cu Filip spre Octav și Susana, cari sosesc prin fund)

CLARA (cu tristeță.) Trista sărutare, ce nu vine din inimă, și care ța dat'o numai buzele!

SUSANA (lui Octav.) Aidem! Trebuie să-i spunem totul.

(Ei vin la Clara.)

OCTAV (Clarei.) Clara, am să-ți anunț o noutate mare: Susana și eu ne iubim.

CLARA (cu bucurie.) Oh! scumpii mei copii.

SUSANA. Am voit să ța facem cunoscut dtale, mai int6i; și ne punem fericirea in mâinile dtale.

OCTAV. Vorbesce lui Filip pentru mine! Obține ca să-mi dea pe Susana!

CLARA (turburată.) Eu?

OCTAV. Vrei, nu-i așă, să te însărcinezi cu cauza mea?

CLARA (cu decisiune iute.) Da, și voiu pledă-o numai decât, ca și cum ar fi a mea.

OCTAV. Mulțumesc.

CLARA. Rugați pe Filip să vie. (Susana și Octav al6rgă prin fund să găsescă pe Filip.) (A parte.) Sânt scăpată! Etă ocasiunea ce doriaam. Iubirea ce are pentru sora sa, p6te să mi-l redea!

(Octav, marchisa și Susana dispar prin fund.)

Scena X.

CLARA, FILIP.

FILIP (vine la Clara, f6rte serios și f6rte rece.) Vrei să-mi ceri ceva? Te ascult.

CLARA. Trăim așă de depărtați unul de altul, că trebuie, in adev6r, să-ți adresez o cerere, pentru a me riscă să te opresc.

FILIP. De ce este vorba?

CLARA. Inainte de t6te, spune-mi: Te interesează Octav?

FILIP. Nu cred ca fratele dtale să aibă dreptul până astăci a se plânge.

CLARA. Acest interes, dcă ai av6 ocasiunea să-l probezi?

FILIP. Sânt sigur că voiu găsi-o.

CLARA. E bine, et-o că se presintă. Trebuie să te previn că e seriosă.

FILIP. Ce de mai... ocoliri! Acea ce vrei să-mi ceri, iți pare atât de greu de câștigat?

CLARA. Judecă singur! Octav iubesc pe sora dtale, și m'a însărcinat se ța o cer.

FILIP (stăpânind o mișcare.) Ah! (remâne gânditor.)

CLARA (cu nelinisc.) Nu răspunzi?

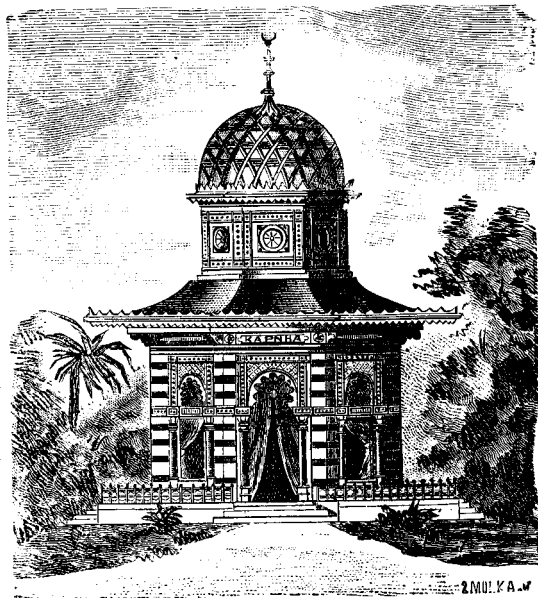
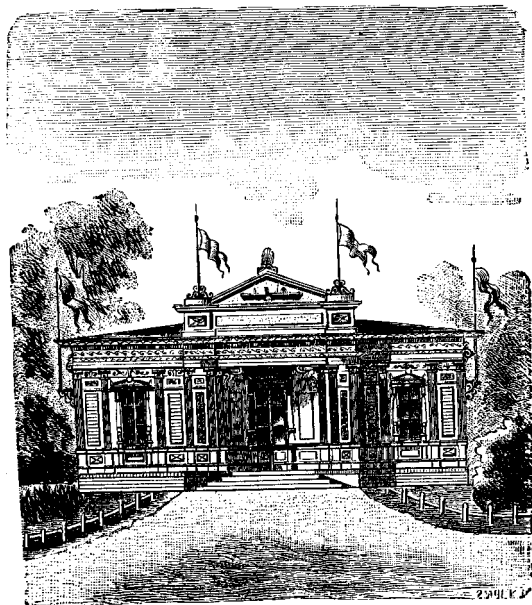
FILIP (f6rte serios.) Sânt desolat pentru fratele dtale, dar acesta căsătorie nu se p6te face.

CLARA (cu durere.) Refuzi?

FILIP. Refuz.

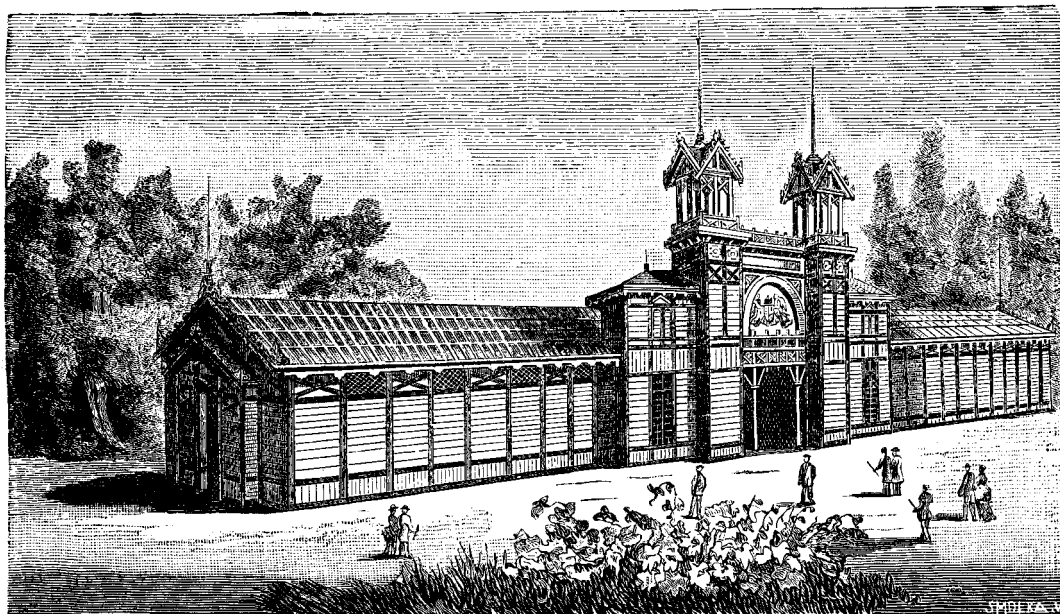
CLARA. Pentru ce?

Dela espozițiunea din Budapesta.

Pavilionul societății de navigațiune cu vapor
pe Dunăre.

Cafenea din Bosnia.
(A lui Schwartzkopf și Hoppe.)

Pavilionul obiectelor de instrucțiune publică.

FILIP. Pentru că legătura asta nouă m'ar lipi și mai mult de familia dtale, și, după cele ce s'a petrecut între noi, nu o voiesc.

CLARA (*iute.*) Ia sêma, nefericesci pe Susana, refuzându-i pe Octav! Ea îl iubesc.

FILIP. N'are decât 16 ani. E vârsta în care simțimintele se pot schimbă, fără a lăsa în inimă urme adânci și dureroase . . . Ea va uită.

CLARA. Dar, decă te 'nșeli? Decă ea nu-l va pute uită, și va suferi?

FILIP (*cu tărie.*) Atunci, nu voi avea decât un singur cuvânt ai dice, ca s'o întorc pentru totdeauna dela dta, și dela ai dtale.

CLARA (*cu nelinișce.*) Cauti o resplată?

FILIP (*cu mândrie.*) O resplată! Creși că-mi convine să primesc vre-una?

CLARA (*rugându-se.*) Oh! Filip! Fi generos? Sânt destul de intristată! Ce trebuie să fac pentru a te îndulci? Ț-am făcut multe neajunsuri, o știu . . .

FILIP (*ridând cu amărăciune.*) Adevărat? Mi-ai făcut destule! Și te 'nduri a o mărturisi? A! étă, că-mi faci mari concesii.

CLARA. Ț-am făcut mult rău, dar me faci să-l plătesc amar.

FILIP. Eu? și cum? Ț-am făcut vre-odată impunitări? Ț-am spus vre-o vorbă care să te vatem? Am neglijat vre-o datorie cătră dta?

CLARA (*cu durere.*) Nu! Dar aș preferă mânia dtale, în loc de indiferința semetă cu care me tratezi! Aud, impregiurul meu, lăudându-se de totă lumea, fericirea mea. Ori unde me duc, me invidiază, ori me felicită. Me întorc în casa noastră, unde e fericirea mea? Ocaut, nu găsesc decât singurătatea și părăsirea.

FILIP. N'a atêrnat de mine ca să fie altfel. Dta singură ai decis asupra vieții dtale. Ea e întocmai după cum Ț-ai făcut-o.

CLARA. Așă este. Dar cel puțin eram în drept să am repaus, n'am putut obține nici asta . . . Ai lăsat să vie la dta ducele și ducesa.

FILIP. Sânt rudele dtale. Trebuie ca eu să le închid ușa? Eu îi sufer. De ce te plângi?

CLARA (*cu violință crescândă.*) Oh! Nu te face că nu înțelegi! Șci că ducesa e aci, numai pentru că me uresce . . . Scopul seu se vede . . . Ea te denunță, te compromite . . . (*mişcare lui Filip.*) fără ca dta să-i dai motive, o ved bine . . . Dar meprisele ei, cari arată indiferința dtale pentru mine, se ved . . . ele me supără . . . În sfârșit, ia sêma! n'am să le mai pot suportă mult timp!

FILIP (*cu amărăciune.*) Cum ai remas tot aceeași! Tot violența și mândria! Pentru ca să faci față bună în ochii lumii, te-ai aruncat ca o nebună, în aventura căsătoriei noastre. Și astăzi încă, la gândirea că ar pute să te critice, îți perși tot cumpêtul, și te uiți până a me amenință.

CLARA (*disperată.*) Nu, nu ameninț: te rog. Aibi milă de mine, Filip, nu me face responsabilă de nefericirea acestor copii! Ei sânt aci, suridători, plini de iubire și de speranță, și pentru greșela mea, ei vor plânge! Ah! Nu pretinde să le cauzez o astfel de suferare! Nu voi avea curagiul ăsta . . . Și refuzul dtale (*Octav se arată pe terasă.*) Ah! Octav, vino! (*lui Filip*) Uite, dle, spune-i-o dta ênsu-ți.

Scena XI.

Acciași, OCTAV.

FILIP (*cu mânie.*) Dómna!

OCTAV (*observându-i.*) Ce s'a întâmplat? Ești așă

de mișcat! Ești așă de turburată! I-ai spus lui Filip? Nu cumva? (*El îi întreabă din ochi cu îngrigire.*)

FILIP (*serios.*) Octav, trebuie să renunți la proiectul dtaie.

OCTAV (*cu umire.*) Să renunț? Pentru ce?

FILIP. Te rog, nu me mai întreabă nimic.

OCTAV. Cum! Fără să me lămuresci? Dta, Filip, pe care te iubesc atât, dta imi faci o asemenea suferare!? Clara, cel puțin vorbește tu! Spune-mi cauza? Am putut să-i displac fără șcirea mea? Ce s'a întâmplat, de când te-ai măritat?

CLARA (*cu îngrigire.*) Octav . . .

OCTAV (*lovit de o idee.*) Ah! banii! Nu cumva fiind că n'am avere? (*lui Filip.*) Dar, dta mi-ai arêtat, cum se 'mbogățesce cineva: voi face ca dta, voi lucră.

CLARA (*turburată.*) Ce ai dis? fără avere tu?

OCTAV (*înțelegând imprudența sa.*) Clara!

CLARA (*cu agitație crescândă.*) Ce va să dică asta?

FILIP (*voind să oprêscă pe Octav de a vorbi.*) Octav, te opresc.

CLARA (*atrăgând pe Octav cătră ea.*) Lasă . . . dle . . . trebuie să vorbescă.

OCTAV. Ertă-me . . . Am tradat secretul ce am jurat al păstră . . . Tu nu șci de perderea procesului nostru . . . Trebuie să n'o șci nici odată . . .

CLARA. Dar, imi aduc aminte, se vorbiă că acest proces perdut, eră ruina ta? Tu fără avere, eu sânt fără zestre . . . Așă dar când m'am măritat?

OCTAV. Nenorocirea se 'ntêmplase.

CLARA (*temându-se a înțelege.*) Și . . . bărbatul meu . . . Filip?

OCTAV. O șcicia.

CLARA (*disperată.*) O șcicia! Și eu . . . eu! Oh! așă dar sânt o miserabilă!

OCTAV. Clara!

CLARA. Da! Din pricina mea, înțelegi tu, îți refuză pe sora sa . . . Din pricina mea, creatură ce aduc nefericire tuturor cari me 'nconjoră. (*Izbucnesce în plânsete.*)

OCTAV. Clara, nu șci ce s'a petrecut . . . Dar fiind că te invenovățesci singură, totul se va pute repară . . . Filip e bun: el te va ertă.

CLARA (*cu amărăciune.*) Nu! El mi-a dis: nici odată! Și acum îl înțeleg.

OCTAV (*rugându-se.*) Filip!

FILIP (*serios.*) Octav, n'am provocat eu acêsta explicațiune. Ea trebuie, din fatalitate, să se 'ntêmples. Aș fi dorit să nu fie nici odată, mai cu sêmă în fața mea. În tot cazul ea nu va schimbă nimic din hotărârile mele. Sora dtale șciă dela început că n'are nimic a-mi cere, și că eu n'am nimic ai acordă.

(*Strigări afară: Trăiescă stăpânul!*)

OCTAV (*se pune în fața Clarei, dându-i timpul pentru a se reculege*) Clara, auși? vin!

Scena XII.

Acciași, ATENAIS, MOUL'NET, BARONUL, BARONA *apar toți în fund pe terasă.*

ATENAIS. Étă țeranii și lucrătorii cari se pregățesc la joc. Dle Derblay, vin să te caut.

CLARA (*cu mânie.*) Ah! totdeauna ea!

ATENAIS (*lui Filip.*) Vrei să deschidi cu mine acest bal țărănesc? Va fi încântător! vino!

CLARA (*punându-se între ei, cătră Atenais.*) Ertă-me, decă îți contrariez proiectele . . . Inșe voi să vorbesc un minut cu tine . . .

ATENAIS (*glumetă.*) Bine! Numai decăt?

CLARA (*cu tărie.*) Numai decăt!

ATENAIS (*lui Filip.*) Îți cer ertare... Viu...
(*Filip urcă după ce te-a privit pe amândouă cu ingrigire.*)

Scena XIII.

CLARA, ATENAIS.

ATENAIS. Despre ce e vorba, scumpa mea frumoză?

CLARA. Mai adineori când mi-ai adus pe bărbatul meu, m'ai întrebat dacă asta imi displace, și dacă n'aș fi puțin geloză?!

ATENAIS. Am glumit.

CLARA. Te 'nșeli, ai spus adevărul.

ATENAIS. Tu, geloză?

CLARA. Da.

ATENAIS. De mine?

CLARA. De tine. Vești, că sânt francă. Mi se pare că bărbatul meu se ocupă de tine mai mult decât s'ar cuveni, și me adresez ție, pentru ca să pui un capăt acestui zel, care me supără foarte mult.

ATENAIS (*incet.*) Ah! scumpă mititică! Ce fel! Tu suferi, și nu spui nimic? Nu esagerezi puțin? Nu-mi aduc aminte, intr'adevăr, ce ar pute să-ți cauzeze supărarea. Dl Derblay e foarte amabil cu mine, dar acesta simpatie, între oameni din aceeași familie, nu poate fi surprindătoare, și n'are nimic criminal.

CLARA. Sufer!

ATENAIS (*sec.*) Scumpă amică, dela bărbatul dtaie trebuie să ceri remediu contra bólei... Eu nu pot nimic.

CLARA. Ba, da! Poți să tai acesta intimitate.

ATENAIS. Cum? Primind rău pe bărbatul teu? Mai întâi ar trebui să-mi impun un rol foarte neplăcut, și apoi, crești că mijlocul ar fi bun?

CLARA. De aceea, nu-ți propui acesta!

ATENAIS. Ce dar?

CLARA. De a te depărtă pentru câțva timp din casa noastră.

ATENAIS (*înt.*) Crești, asta?

CLARA. Da. Și asta subt cuvânt că eu te-aș fi rugat să te depărtezi... Și că sânt nebună, dar fă asta. E vorba de fericirea mea.

ATENAIS. Și supt ce pretecest vrei să me depărtez? Ce s'ar dice de o plecarea așa bruscă, care ar sēmăna unei certe?

CLARA. Ne însărcinăm noi de a o explica într'un mod satisfăcător.

ATENAIS. Putem să nu reușim, și asta ar fi desastroos pentru mine. Ai fost francă: voiu fi și eu. Sânt de curând intrată in lumea, in care m'a condus ducele de Bligny. Imi place, și țiiu să-mi păstrez locul, ce am știut să ocup intr'ensa. Dar, sânt pré riguroși. Așa dar, înțelegi că, decât familia bărbatului meu se arată rece cu mine, voi găsi acolo ocaziune de a me vorbi. Sânt atât de invidiată! Și atunci, adio visurile mele! Decă tu ai amorul teu, am și eu ambițiunea mea. Înțeleg să ții ca să protegi pe unul, suferă dar, să te o-presc dela celalalt.

CLARA. Așa dar, refuzi?

ATENAIS. Fără voia mea. Dar, să fim drepte, pune-te in locul meu!

CLARA (*cu voință.*) Să me pun in locul teu? Tu ești care te-ai pus într'al meu, și vrei să te mai pui încă! Decând te cunosc, tu me urmăresci cu invidia și cu ura. Când am fost fată, mi-ai luat logodnicul, ca femeie te 'nșerci să-mi iei bărbatul! N'am știut să păstrez pe unul, voiu sci să ți smulg pe celalalt.

ATENAIS (*cu furie.*) Ah! așa este! E bine, da! Din copilăria mea îți inapoiez prin mânie, tot ce tu, și se-

menii tei, mi-ai dat prin dispreț. M'ai strivit in timp de 10 ani, cu numele și averea ta! E bine! Vești, astăzi am milioane, sânt ducesă, și tu vii să-mi ceri grație.

CLARA. Ia sēma! Nu sânt dintr'un sânge, să me las a fi mult timp insultată, fără să-mi resbun.

ATENAIS. Și eu, port un nume care me pune mai pe sus de mânia ta.

CLARA. Me voiu plânge de conduita ta, față de mine...

ATENAIS. La cine?

CLARA. La lume.

ATENAIS. La care? La a ta unde m'am urcat? Séu la a mea unde te-ai coborit?

CLARA. Acelei lume, ori-care ar fi, in care se găsesc oameni onesti, pentru cari este o datorie de a respectă pe ceialalți, și un drept de a se face să fi respectați. Inaintea aceeaia, auști tu? și voiu repetă in gura mare, ceea ce-ți spusei. Te voiu arătă așa cum ești, și vom vedé, decât numele pe care il porți, ori cât de mare ar fi, va puté să-ți ascundă injosirea și falsitatea.

ATENAIS. Cauți un scandal?

CLARA. Voiu să fac o execuție. Pentru ultima dată, vrei să consimți la aceea ce-ți cer?

ATENAIS (*cu furie.*) Nici odată.

CLARA. Atunci vei vedé!

Scena XIV.

Aceiași, DUCELE, BARONUL, BARONA, MOULINET.

CLARA (*cu isbucnire.*) Duce, ia-ți femeia d'aci, decât nu vrei s'o dau afară, față de tótă lumea!

MOULINET (*alergă zăpăcit.*) Să dea afară pe fiica mea? Pe ducesa, fiica mea!

ATENAIS (*ducelui.*) Dle, me vei lăsă să fiu astfel insultată, fără să me aperi?

(*Filip apare serios, lângă Clara.*)

DUCELE (*rece, cătră Filip.*) Ai aușit, dle, aceea ce a dis dna Derblay. Iei dta raspunderea? Ori ești gata a face suze?

FILIP (*pe care Clara il observă cu ingrigire, inainteză cu nepăsare.*) Dle duce, ori-ce face dna Derblay, le țin bine facute.

DUCELE (*se inclindă suridend.*) Ne-am înțeles.

CLARA (*ducendu-se spre Filip, cu transport.*) Oh! Mulțumesc, Filip.

FILIP (*oprind'o cu un gest.*) Nu-mi datorezi mulțumiri. Aperându-te pe dta, imi apăr onórea.

Finea actului III.

(Va urmá.)

I. C. Lugoșian.

C u g e t ă r i.

Cine a cântat dragostea, a câștigat nemurirea.

E nebunie să crești, că nefericirea face pe om mai bun; acesta însămnă, că rugina ascute cuțitul, că spurcăciunea aduce curățire, că glodul limpedesce apa.

Durerile cele mai grele pe pământ sânt cele ce sânt plânse și tănuite.

Vinul sēmăna cu plóia; de cade in tină, tină se face; de cade pe loc bun, aduce binecuvântare și e de folos fie-cui.

Gândesce totdeuna să nu scapi norocul din mână.

Cine se socotesce înțelept, nimenui nu face n'ci o silă.

Sfirșitul mâniei este inceputul căirei.

SALON.

Teatrul Național din București.

Raportul din 30 septembrie v. trecut al direcțiunii generale a teatrelor adresat dlui ministru al instrucțiunii publice și al cultelor asupra situațiunii Teatrului Național dela înființarea societății dramatice și până la finele stagiunii trecute.

Domnule ministru,

După șapte ani dela punerea in aplicare a legii pentru organizarea și administrarea teatrelor din România, direcțiunea generală a acestor teatre a crezut că este timpul de a aduce la cunoștința Dvostre, printr' un raport detaliat, rezultatele dobândite la Teatrul Național in cursul acestor ani și a ve propune, intr'aceleși timp, modificarea legii in articolele ei cari nu mai respund trebuințelor de astăzi ale Teatrului nostru.

Aceste modificări, pe cari experiența mi le-a probat ca necesarii și pentru cari vi se va prezintă un raport special, fără a clătina intru nimic fundamentul legii basată pe asociațiunea artiștilor, îi vor da o mai mare putere, garantând mai bine indeplinirea datoriilor fie-cărui societar față cu colegii sei și față cu direcțiunea generală; dar mai cu seamă ele vor completa articolele din lege cari in aplicarea lor dau astăzi nasceri la interpretări deosebite.

Până la înființarea asociației artiștilor, una din principalele cauze cari a întârziat progresul Teatrului a fost darea sa in antreprisă.

Fără a incrimina de acest rău pe artiștii cari au dirijat companiile dramatice in trecut și cari au avut să invingă multe dificultăți, principiul răului există chiar intru acesta că, antreprenorii formându-și companiile lor la inceputul fie-cărei stagiuni cum puteau și cu cine puteau, nici un artist angajat nu eră sigur că va continua cariera sa pe aceeași scenă in mai multe stagiuni consecutive.

Pe de altă parte, numărul foarte mărginit al artiștilor pe cari putea un antreprenor să-i angajeze in compania sa intr'acești din urmă ani, când nu li se mai da subvențiuni, silia pe directorii de scenă să însărcineze pe același artist și cu rolurile comice și cu cele dramatice, de toate caracterile și fără distincțiune de etate.

Legea actuală, asigurând artiștilor societari inamovibilitatea pe scena Teatrului Național și increderea că ei nu pot fi însărcinați de cât cu interpretarea rolurilor in caracterul lor, a inlesnit desvoltarea mai repede a talentului lor și a precizat mai bine generul de roluri cu cari fie-care artist pôte fi însărcinat pe viitor.

Modul cum se recrutează astăzi elevii Teatrului Național, luându-se numai dintre absolvenții conservatorului de muzică și declamațiune; modul cum in fiecare an o parte dintre acești elevi ce se disting trec printre gagiști și cum gagiștii devin societari; er societarii trec dela o clasă la alta superioară, a deșteptat in personalul Teatrului Național o emulațiune ale cărei binefaceri încep să fie simțite.

Negreșit, pentru acei ce nu țin socotelă de nimic său cari, împinși de un avânt nemăsurat, compară instituțiunile noastre cu cele din străinătate, zăsesec că Teatrul stă pe loc.

Pentru aceia ce știu însă câtă muncă, câte sacrificii și ce timp este necesar ca să se formeze un Teatru și să se impue atențiunii publice, vor conveni că

Teatrul nostru începe să intereseze pe cei mai indiferenți, prin modul cum interpretă artiștii sei pe cele mai multe din piesele repertoriului.

In privinta repertoriului, noi, neavând in București de cât un singur Teatru Național inființat cu inalta menire de a deveni un teatru-școlă și de a colabora astfel la instrucțiunea și educațiunea poporului, nu ne este ertat de a represintă pe scena sa de cât piese bine alese și cu un scop determinat.

Tocmai scopul ce urmărim ne impune însă îndatorirea de a variă mult natura pieselor represintate și de a recruta, prin atragerea măgulitoare a spectacolelor din zilele de sărbători, public pentru represintațiunile de Marțea, consacrate pieselor curat literare.

Tot urmărirea acestei idei a indemnă pe direcțiunea generală a da părții musicale, in piesele ce a pus pe scenă, importanța pe care trebuie să o aibă muzica intr'un Teatru Național subvenționat, inlesnind astfel și esercițiul carierei lor elevilor ce studiază canto in conservator.

De și vodevilul eră de mult introdus pe scena Teatrului românesc prin compozițiunile dlui Al. Flechtenschmacher in Iași, și I. A. Vachmann* in București; de și încă dela 1850 publicul ascultase și aplaudase frumoșele lucrări ale acestor doi maestri; de și multe dintre aceste piese au ramas ca model de genre in repertoriul Teatrului, precum: Baba Hirca, Paserea maestră, Scara Măței, Urita Satului, Fata Aerului, Rosa Magică, Pietra din casă, Lipitorile satelor din Moldova, Steua Păstorului, Lampa fermecată, Balul Prisonierului, 13 septembrie 1848, Cum vine mintea la copii: de mai mulți ani însă jucarea pieselor cu muzică făcea o excepțiune in repertoriul curent al Teatrului Național, seu din lipsa de interpreți seu din cauza măririi cheltuelilor ce aveau să se cheltuească pe aceste piese.

Dela înființarea societății nu se cruță nici un sacrificiu ca să se incurageze aceia ce se destină studiului musical, oferindu-li-se zilnic ocaziunea de a se produce pe scena Teatrului seu in piesele cele vechi, puse pe scenă cu o mai mare ingrigire, seu in piesele noi originare și traducțiuni jucate intr'acești din urmă ani, precum: Visul Dochiei, Olteanca, Pepelea și Sânziana, Bună sêra vecine, Peste Dunăre, Nunta Janetei, Choufleuri, Hatmanul Baltag, Insula Tulipatan, opere compuse seu arangiate de dnii Otremba, Caudella și G. Ștefanescu.

Acăsta măsură avu de rezultat imediat, pe de o parte, o nouă resursă pentru distracțiunea amatorilor ce frecuentă reprezentățiunile Teatrului român; er pe de alta, puse in evidență mai multe june talente pentru partea cântecului, cărora li s'au deschis cariera și pentru teatrele din străinătate.

Numai astfel, dle ministru, s'a putut dobândi progresul realizat la Teatrul românesc; numai astfel s'a putut amelioră puțin situațiunea financiară a casei societarilor, fără ca Teatrul nostru să se depărteze dela îndatorirea ce-i impune art. 2 al legii in virtutea căreia el există.

Piesele ca: Don Juan de Marana, Fata Aerului, Pepelea, Curcanii, Olteanca, Nôptea Furtunôsă, Choufleuri, Baltag și altele de acăsta natură obicnuesc masele publicului să vie la represintarea pieselor ca: Visul Dochiei, Miss Multhon, Malul gârlei, Schinteia, Fata bancherului, Moștenitorii, Bucuria casei, Despot, Ruy-Blas, și să ajungă astfel a alergă in glôtă la „Fontăna Blanduziei“, cel mai mare succes al Teatrului românesc, in analele căruia represintarea acestei piese in-

* NB. D. I. A. Vachmann a compus pentru teatrul român peste 70 de operete și vodevile.

semnéază o epocă pentru gloria marelui poet care a scris-o și pentru onôrea artiștilor cari au interpretat-o.

Un Teatru Național nu pôte, dle ministru, legitima pe deplin numele seu de cât atunci când, imprumutând din când în când repertoriului teatrelor străine cap-d'operile lor, va ajunge însă să aibă repertoriul seu originar.

Teatrul nostru este încă departe d'a îndeplini această condițiune. Nu sântem în drept să ne plângem pré tare însă pentru această lipsă simțită și la alte națiuni, cu mult mai înaintate de cât noi în literatura dramatică, și cari mai tôte își susțin repertoriul teatrelor lor cu piese traduse seu localizate după autorii franceși. —

Ceea ce se pôte constată din tabelele ce întovărășesc acest raport este, că direcțiunea Teatrelor într'acești din urmă ani a sporit cu mult numărul operilor originare în repertoriul Teatrului Național.

Astfel, dintr'o sută și trei piese ce artiștii societari ai Teatrului român au jucat în curs de 7 stagioni, 1877—1878 până la 1884, (adecă 371 de acte) 34 din acele piese sânt originare seu localizate.

Direcțiunea Teatrelor, convinsă de influința ce pôte avé asupra publicului reprezentațiunea pieselor originare și mai cu sémă a celor ale căror subiecte sânt luate din istoria țării, le-a înlesnit represintarea chiar când multe din ele nu aveau tôte condițiunile cerute.

Direcțiunea scind asemenea cât este de greu să facă cineva o piesă de teatru bună și cât timp este necesar pentru o asemenea lucrare, îndată-ce modestele resurse de cari dispune a îngăduit'o, a propus premiuri în bani pentru cele mai bune scrieri teatrale, ca să dea un indemn și mai puternic autorilor dramatici.

Acăsta măsură de și n'a dat încă rezultate deplin satisfăcătore, a dat însă o mare impulsie încercărilor originare pentru Teatru și reînnoirea premiilor menținute de comitet pentru anii viitori nu pôte de cât să indemne pe un mai mare număr de autori să se consacre special literaturii dramatice și să înavățescă repertoriul Teatrului nostru Național.

După tôte aceste începuturi de îmbunătățiri pe cari direcțiunea Teatrelor le-a realizat dela punerea în aplicare a lezei, îi rămâne încă, dle ministru, o mai mare dificultate de învins spre a pune Teatrul nostru Național pe o cale sigură de progres și de prosperitate materială.

Éta acăsta dificultate care pune ținic stavile merului progresiv al acestei instituțiuni :

Felul pieselor ce se represintă pe Teatrul nostru îi impune direcțiunii generale îndatorirea ca pe lângă artiștii societari să aibă un număr îndestulător de artiști gagiști și de elevi ca să interprete acele piese în cari figurează un mare număr de persóne.

Pe de altă parte, personalul artistic pentru piesele cu musică, fiind cu totul altul de cât acela întrebuintat în drame și comedii, nu mai este nici un raport între numărul reprezentațiunilor române și între elementele de cari dispune societatea dramatică, pusă astăzi în condițiuni d'a jucă cel puțin de 4—5 ori pe săptămână, precum jocă asemenea companii pe celalte scene din străinătate.

Din mărginitul număr de spectacole ce-i sânt acordate de lege Teatrului românesc să jöce în localul Teatrului Național, se nasc doue mari rele cari astăzi mai cu sémă încep să fie greu simțite.

În punctul de vedere material, ori cât ar fi de fructuöse cele trei reprezentațiuni pe cari le pot jucă astăzi artiștii români în fie-care săptămână, ele nu sânt

îndestulătore ca să proporționeze veniturile casei societărilor cu împovărătorul lor budget.

În punctul de vedere moral réul este cu mult mai mare.

Alternarea unei companii străine cu Teatrul românesc, îi împuținează acestuia din urmă nu numai numărul reprezentațiunilor, dar îl pune într'o completă neputință de a face repetițiuni pe scenă, astfel că de multe ori, decât nu totdeauna, primele reprezentațiuni ale pieselor noastre înainte publicului sânt mai mult niște repetițiuni generale.

Apoi în piesele cu mare spectacol, cu decoruri variate și greu de aședat, trebuie după fie-care reprezentațiune totul schimbat, aruncat unde se pôte, pentru pregătirea spectacolului străin care succede.

De aicea provine și acea aglomerațiune atât de periculösă de decoruri lăsate pe scenă și negreșit și usarea lor cu mult mai repede de cât la teatrele din străinătate unde, când o piesă are un mare succes ca de pildă „Fontána Blanduziei“ la noi, decorurile stau la locul lor luni întregi și cei însărcinați cu punerea pieselor în scenă pot face în fie-care și îmbunătățirile cerute.

Un alt réu förte mare care provine tot din puținul număr al reprezentațiunilor române în Teatrul Național este că mulți dintre artiștii noștri, cu öre-care renume în arta lor, nu mai au ocaziunea să se pue în contact cu publicul prin noui creațiuni, neavând când să jöce.

Astfel, uitați de public, oprți în progresul ce ar puté să facă în arta lor, isbiți în amorul lor propriu de artiști sânt încă considerați ca o povară pentru camaraziilor lor.

Direcțiunea generală preocupată de mult timp de inconvenientele acestei alternări a trupelor străine cu teatrul român într'același local, și vedând pe de altă parte marea dificultăți ce impresarii operei italiene încercă a-și combină companiile lor, neavând subvențiuni și trebuind să satisfacă dorințele unui public din ce în ce mai esigent, a discutat în mai multe ședințe cesțiunea : decât chiar din anul acesta n'ar fi fost bine să suspende opera italiană, seu cel puțin să mărginescă reprezentațiunile teatrelor străine în sala Teatrului Național numai în stagiunea de primăveră.

Acăstea sânt, dle ministru, în resumat, rezultatele dobândite la Teatrul Național în cei din urmă 7 ani și trebuințele cele mai urgente pe cari comitetul ar dori să le realizeze spre a pune Teatrul românesc pe o devêrată cale de progres.

Modificarea acelor articole din legea Teatrelor cari nu mai corespund cerințelor de astăzi ale acestei instituțiuni, decât le veți aprobă și dvóstră, dle ministru, va înlesni förte mult mersul societății dramatice.

Acăea ce va grăbi însă progresul Teatrului nostru ; acăea ce îl va face să se apropie îndată de instituțiunile analoge din străinătate : va fi ameliorarea personalului artistic și a direcțiunii de scenă, care a devenit în Teatrul modern o sciintă nouă și de o importanță capitală pentru represintarea celei mai mici piese.

Spre realizarea acestui scop este necesariu acordarea de câteva burse special destinate elevilor din clasele de canto și de declamațiuni, cari, pe lângă dispozițiunile naturale pentru arta dramatică, ar avé și studiile umanitare. Acăsta ar autorisă pe profesorii acelor clase din conservator să eserceze un control mai serios asupra elevilor bursiere.

Trimiterea în străinătate ca să studie acolo marile modele ale artei dramatice a acelor elevi cari, terminând conservatorul nostru, și-au afirmat talentul

publicului pe scena Teatrului Național, ar fi pregătirea cea mai sigură pentru viitorul Teatrului nostru, unde astăzi multe elemente sunt venite din întâmplare și tolerate fiind că s'au găsit în Teatru la înființarea legii.

În fine, însărcinarea cu studiul tot în străinătate a specialităților de director de scenă și de regisor de unii din artiștii noștri, cari au dispozițiuni și sunt ore cum pregătiți pentru asemenea studii, ar completa personalul artistic al Teatrului Național care, astfel reorganizat, ar merge către un progres sigur și nu i-ar mai rămâne de cât o cestiune de timp ca să merite deplin numele ce poartă.

Pentru completarea pieselor cu mare spectacol primite în repertoriul Teatrului Național, o novațiune foarte necesară ar fi asemenea înființarea unei clase de danț alipite său pe lângă conservator său pe lângă Teatru.

Acosta novațiune pe care direcțiunea Teatrelor a încercat s'o începă acum doi ani, nu s'a putut realiza pe deplin din cauza lipsei de mijloce pecuniare.

Direcțiunea Teatrelor este însă convinsă, că cu talentul femeii române pentru danț, intercalarea danțurilor naționale său a danțurilor străine de caracter în piesele unde asemenea divertismente sunt cerute de natura spectaculelor, ar fi o nouă resursă pentru atracțiunea publicului la Teatru românesc.

Domnule ministru,

Spre o mai deplină cunoștință a tot ce are raport cu administrațiunea Teatrului românesc, direcțiunea generală a întocmit două tabele, pe care are onoare a le alătura pe lângă acest raport, cuprindând :

Unul, numele pieselor represintate într'acești din urmă șapte ani, cu venitul total comparativ ce fie-care piesă a adus dela prima reprezentațiune și până astăzi.

Er un altul arată cota-parte bănească cuvenită fie-cărui societar dela înființarea legii și până la finele stagiunii trecute, prin care se constata, cum veți vedea, dle ministru, că veniturile societății artistice au mers prosperând din reprezentațiunile curat teatrale.

În fine, dle ministru, direcțiunea are onoare a vă face cunoscut și aceea ce s'a cheltuit la teatru în timpul acestor șapte stagiuni, afară de sumele cuvenite societarilor, afară de drepturile autorilor și traducătorilor, afară de lefurile gagiștilor, elevilor și orchestrei.

Sumele cheltuite dela înființarea legii, 1877 până la 1 martie în 1884, adevă :

Costume și rechisite lei . . . 47.844 1

Decoruri și mașinării lei . . . 33.245 23

Pensiune și ajutoare lei . . . 4.081 —

Total lei . . . 85.170 24

Tot într'acești din urmă ani, direcțiunea Teatrelor a comandat dlui sculptor I. Georgescu busturile în bronz ale dlui V. Alecsandri și Mihail Pascali cari, terminându-se, s'au vă depus în focarul cel mare al Teatrului pentru care au fost destinate.

Director general, *Gr. G. Cantacuzino.*

Raportor, *C. I. Stăncescu.*

Despre espozițiunea din Budapesta.

A se bucura de rōdele muncii sale este un drept just, moral. Recunoscem că cu tot dreptul capitala Ungariei s'a putut bucura de serbarea deschiderii espozițiunii sale. Sfortările pentru a termina espozițiunea la timp și a o arangia astfel precum este, relativamente cu puterile națiunii, au fost supraumane. În ultimii

timpuri nu a ramas aprōpe om inteligent care să nu fi pus mână la lucru, să nu fi contribuit a face ceea ce s'ar fi cređut imposibil de îndeplinit : espozițiua mărētă precum este.

Și aci maghiarii au probat că nici un sacrificiu nu le este prē greu pentru fala și înaintarea națională. Un esemply și pentru alte națiuni. În lupta pentru existență — luptă egoistă, adevērat — cel ce lucrează mai mult, cel ce luptă mai curajos, acela obține dreptul la existența ce-și face. Lucreze și alții, puie-și puterile și ei, sacrifice și ei micile interese personale binelui comun, ideii de naționalitate și munca. curagiul, dibăcia vor triumfă, cum triumfă totdeuna.

Triumf adevērat a fost serbarea deschiderii espozițiunii. Străinii au ramas uimiți de ceea ce li s'au arētat, de ceea ce au vēdut.

Mai înainte de tōte să constatăm, că întră în natura uncurilor talentul de punere în scenă pompōsă, cum rar se află la alte națiuni. Se ăice că regi și împērați invētau dela Talma, vestitul actor frances, a pune mantia regală și nu nimeriau a ș-o aședă ca dēnsul. Inteligența draperiei, a grupării; simțimentul armoniei formelor și a culorilor este inherant naturēi unor națiuni ca și a unor indiviđi și la tōte ocasiunile se revelă la unguri un simțiment decoratif eminamente artistic și caracteristic. Totul e calculat așă de nimerit pentru a produce efect, încât efectul este totdeuna deplin.

Festivitatea din 2 maiu a fost erăși una din acele menite a escită admirațiune și întocmită precum eră scopul a fost ajuns și întrecut.

Orient și occident au asistat la serbare, de nu prin masse de călētori, însă prin represintanții a mai tutor națiunilor, ambasadele venite dela Viena și consulatele d'aci. Nici represintanții Persiei, Japonului și a Chinei nu a lipsit. Miniștrii, demnitari mari din Viena au venit mai tōți cu curtea și cortegiul, ce a defilat 3 ore și au fost compus din mii de trāsuri, eră imposant. Echipagele private și cele de curte în mare gală, domnii în costume naționale, uniforme său frac, și cravata albă, damele în toilete elegante, deschise, dar cu pālării.

În giurul pavilionului regal — acoperit — sub cerul liber erau grupați 4000 invitați, dame și bărbați, 8000 espozanți și 7000 asistenți cu bilete cumpērate cu stagiune.

Efectul întregului a fost grandios, de și în parte se plāngea fie-care d'a sta ore întregi în picioare și îndesul.

Curtea prin una din acele delicatețe ce o caracterisă, încă nu a ședut, chiar și archiducesele, dintre care principesa de corōnă și doue fiice a archiducelui Iosif escitau admirațiunea generală, prin frumuseța lor.

Îndată ce M. S. pronunță formula „espozițiunea este deschisă” și plecă pentru a visită palatul espozițiunii, publicul se respândi încă în micul orașel de peste o sută edificii de tōte mărimile, stylurile, proporțiunile, epocele care constitue împreună „espozițiunea”.

La timp și ocaziune vom vorbi despre fie-care pavillon în parte și despre tōte împreună, precum și despre ceea ce cuprind ca produse artistice său industriale.

Acum să notăm numai pentru lectorii români ceea ce-i interesază mai mult, adevă cum sunt reprezentați românii din Transilvania, Bănat, Măramureș etc., la asta espozițiune.

Românii au stat p'acasă, cu mânilor în busunar și au privit cum lucrează alții; er cei ce au lucrat au lucrat pentru ei ênșiși, lucru foarte firesc. Tabloul despre

cultura românilor a ramas deci o schiță necompletă, incapabilă d'a da o idee despre starea lor.

Sașii au lucrat serios și ș-au espus productele lor cele mai bune. foarte avantajos. Ungurii s'au intrecut pe ei enșiși. Ne vom convinge esaminând tôte d'amănuntul.

Constanța de Dunca-Schiau.

Teatru și musică.

Despre „D'ale Carnavalului” cetim in „Doina” din București următoarele: „D'ale Carnavalului”, nebrodit intitulată comedie, e scrierea care a fost premiata la concursul deschis de direcția generală a teatrelor pentru 31 dec. 1884, și amănat, sub cuvânt că nu se presintase un numer indestulător de piese, pentru 15 febr. 1885. Gurile rele insă spun cu totul alte lucruri despre această amănare și un membru din comitet chiar mărturisîa unui amic al meu care prezentase o lucrare de un mai mare merit literar de cât farsa premiata: „Ce vrei? recunosc că piesa dtale e pră bună, dar curentul e pentru Caragiali”. Apoi atunci unde e taina recomandată de direcțiunile concurenților, când autorul piesei hotărîta spre premiere e destul de bine cunoscut și, după cum se dice, numai spre a-i da timp să-și termine lucrarea se fac nepermise amănări de termene ficșate?! Nu scim ce să credem din cele ce se șoptesc in culise, dar am avut prilej s'auđim lucrarea prietenului nostru care a citit-o intr'un cerc restrîns de amici, și mărturisim că pră rău au făcut membrii comitetului teatral de s'au luat după curent și nu după meritul lucrării. De aceea și publicul de astă-dată a fost destul de sever față cu direcțiunea, desaprobandu-i, pôte pră sgomotos, verdictul și făcend ca la a doua reprezentațiune golul locurilor să eclipseze strălucirea salei, cu tótă lumina electrică ce se inaugurasă in ajun. D'altfel lucrarea dlui Caragiali nu e locmai atât de rea și actul I ne destăinuiesce pe un bun făuritor de piese. Și tocmai această a fost nenorocirea autorului; actul II fiind slab, și al III și mai slab încă, omără buna impresiunea ce ne produce inceptul.

Repertoriul teatral. La București in Teatrul Național joi in 18/30 aprilie s'a jucat a doua oră: „Intrigă și amor”, tragedie in 5 acte, de Schiller; sâmbătă in 20 aprilie (2 maiu) a 17-a reprezentațiune a piesei „Hamlet”, tragedie de Shakespeare; luni la 22 aprilie (4 maiu) in beneficiu a 20-a reprezentațiune a piesei „Boccaccio”, operă comică in trei acte; mercuri la 24 aprilie (6 maiu) o reprezentațiune estraordinară supt patronagiul reginei in folosul Societății musicale „Odeonul”, cu concursul Societății corale „Elisabeta”; vineri la 26 aprilie (8 maiu) pentru beneficiul șefului de orchestră Hübsch, opereta „Choufleuri”; apoi „Paraponisitul” și „Paraponisitul pus in slujbă” canțonete de V. Alecsandri, esecutate de dl Millo; „Osborne” și „Benot”, mare duo din opera Vilelm Tell, pentru piano și vioră, esecutat de dna D. Ionescu și dl Hübsch; „Legenda rënduniceii” declamată de dna Aristița Manolescu; „Caronome”, arie din opera „Rigoletto” cântată de dra Carlotta Leria; „Fantasie unгурescă” de Liszt, esecutată pe pian de dna D. Ionescu. — In teatrul Dacia joi la 18/30 aprilie reprezentațiune estraordinară supt conducerea dlui Th. Popescu, jucându-se pentru prima oră piesa: „Radu Calomfirescu” seu „Triumful lui Mihaiu Bravul”, dramă istorică cu cântece in 4 acte și 2 tablouri; la 20 aprilie (2 maiu) in acelaș teatru, cu concursul dlui Millo se jucară piesele: „Duelurile”, comedie in 2 acte de C. Negruzzi și „Doi procopsiți” comedie in 1 act.

Teatrele bucureșcene, cum ne spune „Românul”, sînt in agonie din cauza căldurei. Nu mai e chip să te inchiđi o sêră intrégă intr'o sală de spectacol mai ales ca să auđi drame ca „Hamlet”, care și êrna te încăldesc. Piesa dlui Caragiali și opereta dlui Caudela „Beizadea Epaminonda” au trăit cât trăiesc roșele, spațiul unei sêri, dar fără nici un succes. Cu tôte aceste cum se face că opera dlui Caragiali a fost premiata de patru membri ai Academiei noastre: de dnii Maiorescu, V. Alecsandri, Urechia și Hășdêu? S'ar miră cineva, și cu drept cuvânt, să vedă Academia francesă că premiează „Nana” seu „l'Assomoir” a dlui Zola. Ovidiu, Boccaccio și Copila din flori impodobesc ultimele ęile ale stagiunii, care a fost una din cele mai splendide ale scenei noastre.

C e e n o u ?

Depeșă de felicitare. Membrii sinodului eparhial din Arad, aflând cu mulțămire respunsul Esc. S. pârintelui mitropolit Miron Roman, dat la interpelețiunea Rds. D. protopop Ioan Hania, despre care informarăm deja pe cetitorii noștri, 39 ênși din ei au trimis următoarea depeșă de felicitare: „Esc. Sale mitropolitului Miron Roman in Sibfiu! Unindu-ne la manifestațiunile de aderință a reprezentanților clerului și poporului archidieceșan pentru declarațiunile clare și categorice, prin cari ai linisicit și mângaiat spiritele agitate și forte ingrigite ale creștinilor din intrêga provincie mitropolitană: noi reprezentanții clerului și poporului din eparhia Aradului ve felicităm Escelență și ve urâm viêtă indelungată, perseveranță și tãrie sulletêscă, ca in armonie cu reprezentanța genuină a bisericeii, să realizați și să consolidați desvoltarea aședemintelor noastre bisericesci, in spiritul adevêratei libertăți evangelice! Ieroteiu Beleş. Iosif Goldiș, Meletiu Dreghiciu, Ioan P. Dessean, Sigismund Popoviciu, Lazar Ionescu, David Nicôra, Ioan Cornea, Georgiu Crăciunescu, Nicolae Zigrea, Emanuil Mișciuc, Vasiliu Paguba, Constantin Lazar, Mihaiu Sturza, Georgiu Popoviciu, Teodor Fasie, Elia Moga, Silviu Suciu, Paul Milovan, Alesandru Filip, Ioan Bica, Teodor Filip, Emeric Andreescu, Paul Gavrilete, Teodor Lazar, Petru Suciu, George Feier, Augustin Hamsea, Ioan Groza, Vasiliu Pap, Vasiliu Beleş, Georgiu Dringou, Ioan Beleş, dr. Selcelean, Pavel Fasie, Teodor Pap, Vasiliu Mangra, Mihaiu Veliciu, dr. Nicolau One”. Mitropolitul a respuns prin următoarea depeșă: „Rds. protosincel Ieroteiu Beleş, Arad. Mulțămesc onorațiilor 39 de reprezentanți ai clerului și poporului eparchiei aradane, pentru telegramul lor călduros, prin care aprobând declarațiunile mele sincere, imi dau mare sprigin moral intru cultivarea instituțiilor noastre bisericesci pe basa statutului organic. *Miron Romanul*”.

Hymen. Dl Teofil Moldovean, notar la judecătoria din Têcă, la 30 aprilie ș-a serbat cununia cu dșora Laura Ilovan. Când mirii și ôșpeții erau să plece la biserică, s'a ridicat un astfel de torent și vifor cu ghiață, încât cununia a trebuit să se celebreze in casa miresei. In decursul prânđului au sosit mai multe telegrame de felicitare și un present foarte considerabil.

Știri scurte. *La Roma* se va intruni o conferență igienică și 'n special pentru cholera; puterile cele mari vor trimite câte trei represintanți; România va fi represintată de ministrul țerii la Roma și de dl dr. Felix, membru al Academiei Române. — *La București* noul local al tipografiei statului a inceput să se lucreze pe bulevardul Elisabeta, față cu grădina Cișmegiu; in curend se va pune temelie. — *Institutul de credit din*

Orăștia se va fundă cu un capital de 50,000 fl., prin emisiune de 1000 acțiuni à 50 fl., la subscriere se vor plăti 10% de acțiune și 1 fl. tacsă de înscriere, după fie-care acțiune.

M o d a.

Mai înainte de a împărtăși cetilórelor „Familiei“ fasonele sezonului prezente, aflu necesarul a face o caracteristică generală a modelor de primăveră, căci din acestea se nasc și se formeză cele de veră. Acesta într'adevăr este necesară într'un mod sistematic și atěrnă foarte mult dela gustul individual al marelui public, căci moda la începutul sezonului este ficsată numai in trăsuri generali. Cu tóte că și la dēnsa se indeplinesce legea neresturnaveră a succesiunii in schimbarea formelor, totuș aceea nu apare așa in timpul de acum ca odinióră. Forma se rađemă pe formă, cele cunoscută nu ni se par invecitate, cele noue nu străine, ambele sânt contopite ca nuanțele unei colorii.

Rochia largă e modernă, mai mult netedă, se póte și decoră cu panglice înguste de catifea, cu volanturi, plisse și brodărie. Tunica dinainte la cele mai multe toilete e lungă, ascuțită; înderépt însă e drapirată séu tótă constă in o mașnă mare de moir séu dantele de pér. Taliele sânt de tot scurte, decorațiunea inainte e un fichu séu numai dantele.

Fóрте elegante sânt taliele așa numite Jersey, cari se pórtă chiar și la toiletele cele mai elegante; o atare talie e de stofă de colóre marinee cu guler și manjete de catifea brodate cu aur. Inainte un fichu de surah plisat.

Dantelele jócă rol mare, se pórtă dantele roșii, dintre cari unele sânt de un preț fóрте mare; in societatea bucurescénă și vieneză se pot vedé dantele de o frumsetă rară, însă de un preț, care se radică la cifre de tot mari; damele vorbesc de ele ca de tablourile vechilor maestrilor.

Toiletele de dantele au fost in anul trecut, in primăvera acesta apar ca noutate: mantilele, de dantele. Inse acestea sânt fóрте deosebite de cele ce se ved la serate, dineuri aplicate la fichuuri și la năfrămi de teatru, aceste nu sânt de mētasă de blond, ci de pér.

Peste tot stofele de dantele vor fi fóрте moderne pentru fetele tinere, in tóte colorile deschise și in locul pasiunii din anul trecut pentru toilete de blond, va apare gustul pentru toiletele de pér, cari stofe apar in industrie sub numirea de „voile de Misène.

Toiletele cele mai noue de promenadă sânt fóрте simple: o rochie netedă séu plisată, o tunică lungă prinsă deasupra, o talie de tot scurtă decorată cu o bordură de mărgele și o pělérie sură cochetă, étă totul.

Stofele cele mai moderne sânt după gustul engles dure, pērose, netede séu care au in colorile bronce, galbēn intunecat, cuivre, apoi tóte nuanțele de verde, oliv și mousse dela cel mai deschis până la cel mai inchis.

Taliele cele mai noue se taie dedesupt in forma inimei, manecile chiar și la toiletele de casă sânt până in cot.

Moda pělérielor am sezonul acesta e de o varietate esurordinarie și de nuanțe diverse, primăvera a adus o galérie bogă de modele de pělării. Pělériile vieneze și parisiene sânt nalte, de colorii diferite și se

decoréză cu pene agrafe, mai mult însă cu panglică surah și alte stofe ușóre; cele englese sânt jose.

Toiletele de călărit in anul acesta sânt fóрте elegante. Pe lângă rochie, care constă din cheviot cu l. nióre și vestă albă, se pórtă tare o jachetă elegantă, deschisă cu un bochet intr'o parte. Fóрте cochete sânt jachetele cele roșie cu șinore aurii, la cari se pórtă cilindre negre cu pene roși.

Mănușile Jersey, care sânt fóрте moderne sânt lungi din túll tare și decorate cu o bordură de mărgele.

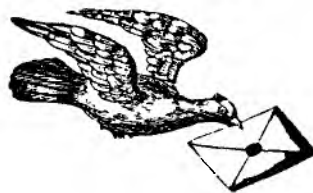
Frisura cea mai nouă se chiamă „Catogan“. La acesta frisură pérul se redică dela urechi in sus și apoi se arangéză pe vârful capului. Dup'aceea se pieptenă capetele pérului, se fac bucle mici și se ințepnesc. Din pérul de dindērēpt se forméză punga așa numită Catogan, care ajunge până de desupt de grumaz și de-asupra e legată cu o panglică colorată, capetele pérului ce remăne, se fac bucle și se arangéză pe lângă pungă — o frisură fóрте elegantă și cochetă.

Pe terenul modei domnilor se ivesce o schimbare demnă de amintit și anume: toileta de bal se schimbă, in Paris la nunți, la baluri, in érna trecută și și acum domnii pórtă pantaloni scurți numai până la genunchi, din postav séu atlas, frac nu pré lung cu revers de catifea séu atlas, jilet de piche alb, ciorapi de mētasă négră și păpucci de lac cu mașne mici de panglice la vârful. Cravatele cele mai elegante pentru baluri, serate, concerte sânt cele de colóre roșie, ca a focului.

Intr'adevăr o modă fóрте originală. Nu știu fi-va primită și la noi?

Valeria.

Poșta Redacțiunii.

Medicul fara voie. Se va publică, dar mai târđiu, după ce vor eși alte lucrări primite mai de mu't

Radacina de soc. Suetul e bun, dar forma in care in presinși nu e potrivită. Ar trebui o limbă populară. Scrisórea e grozavă, abia o putem ceti.

B. Intěiu ne scrii odă și după ce nu ți publicăm versurile, ne intimpini cu — grațiosități. Nu scim ce să admirăm mai mult: sinceritatea séu modestia dtale?

Brasiov. Ve rugăm să arangiați aritmogriful așa cum trebuie să apară, căci așa nu se póte da la tipariu.

Călindarul săptămănei.

Diua sept.	st. v.	st. r.	Numele sântilor și sėrbătorile.	Sórele resare	Sórele apune
Dumineca	28	10	Apost. Iacob	4 32	7 16
Luni	29	11	Sf. 9 Mart. d. Kisic	4 30	7 18
Martți	30	12	Sf. Apost. Iacob	4 29	7 19
Mercuri	1	13	Sf. Pr. Ieremia	4 28	7 20
Joi	2	14	Innălțarea Dlui	4 27	7 21
Vineri	3	15	Sf. Mart. Thimotheu	4 26	7 22
Sămbetă	4	16	Sf. Martiră Pelagia	4 25	7 24

Dumineca 6 a Orbului, Ioan IX. 1—38 inv. 8.

Proprietar, redactor respundător și editor: IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Eugeniu Hollósy in Oradea-mare.